

Transformace teplotě a mýty o ETS 2

Mirek Topolánek

5. listopadu 2024

Ministerstvo průmyslu a obchodu

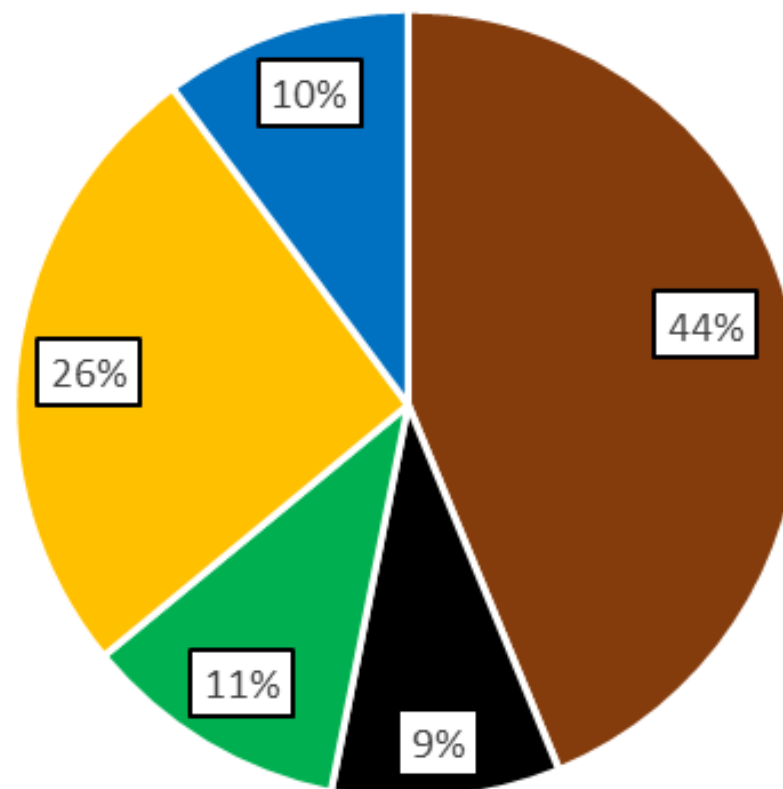
Přínos teplotě v rámci dekarbonizace

- Multizdrojový systém budoucnosti a tradiční základ komunitní energetiky
- Využití nízkoemisních zdrojů, které nelze využít na úrovni budov - lesní štěpka, odpadní biomasa, komunální odpad, geotermální energie, jaderná energie atd.
- Využití odpadního tepla – průmysl, ČOV atd.
- Využití přebytků elektřiny z OZE, tedy jak z občasných, tak z obnovitelných zdrojů – elektrokotle, tep. čerpadla
- Kogenerační výroba elektřiny v době nedostatku elektřiny z OZE, myšleno z těch občasných
- Ve srovnání s tepelnými čerpadly v domech odlehčení elektrizační soustavy, zabránění vysokým špičkám zatížení v zimě

Palivový mix dodávky tepla v roce 2023

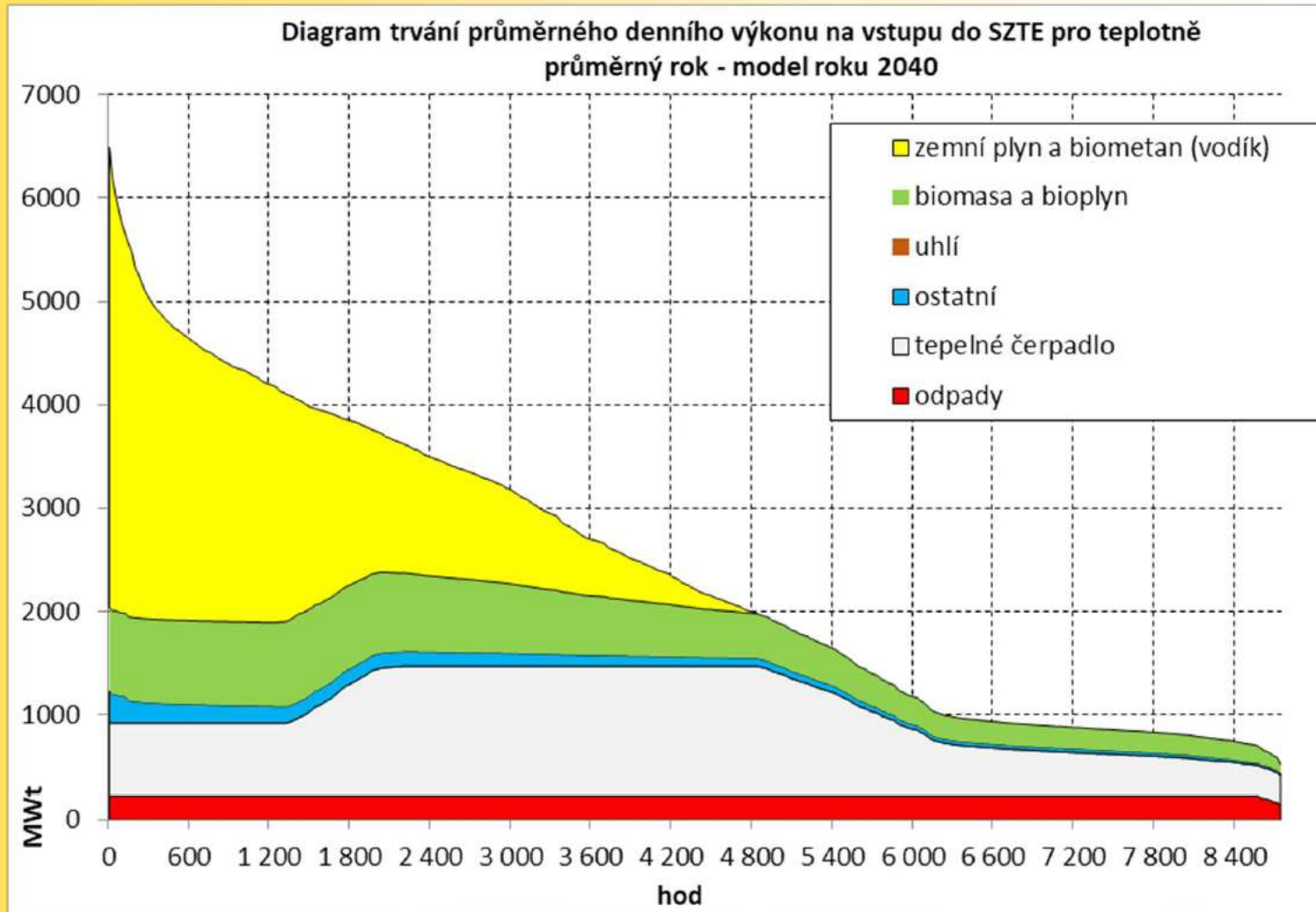
ERÚ, Roční zpráva o provozu teplotěnských soustav ČR za rok 2023

- Hnědé uhlí
- Černé uhlí
- Biomasa a bioplyn
- Zemní plyn
- Ostatní

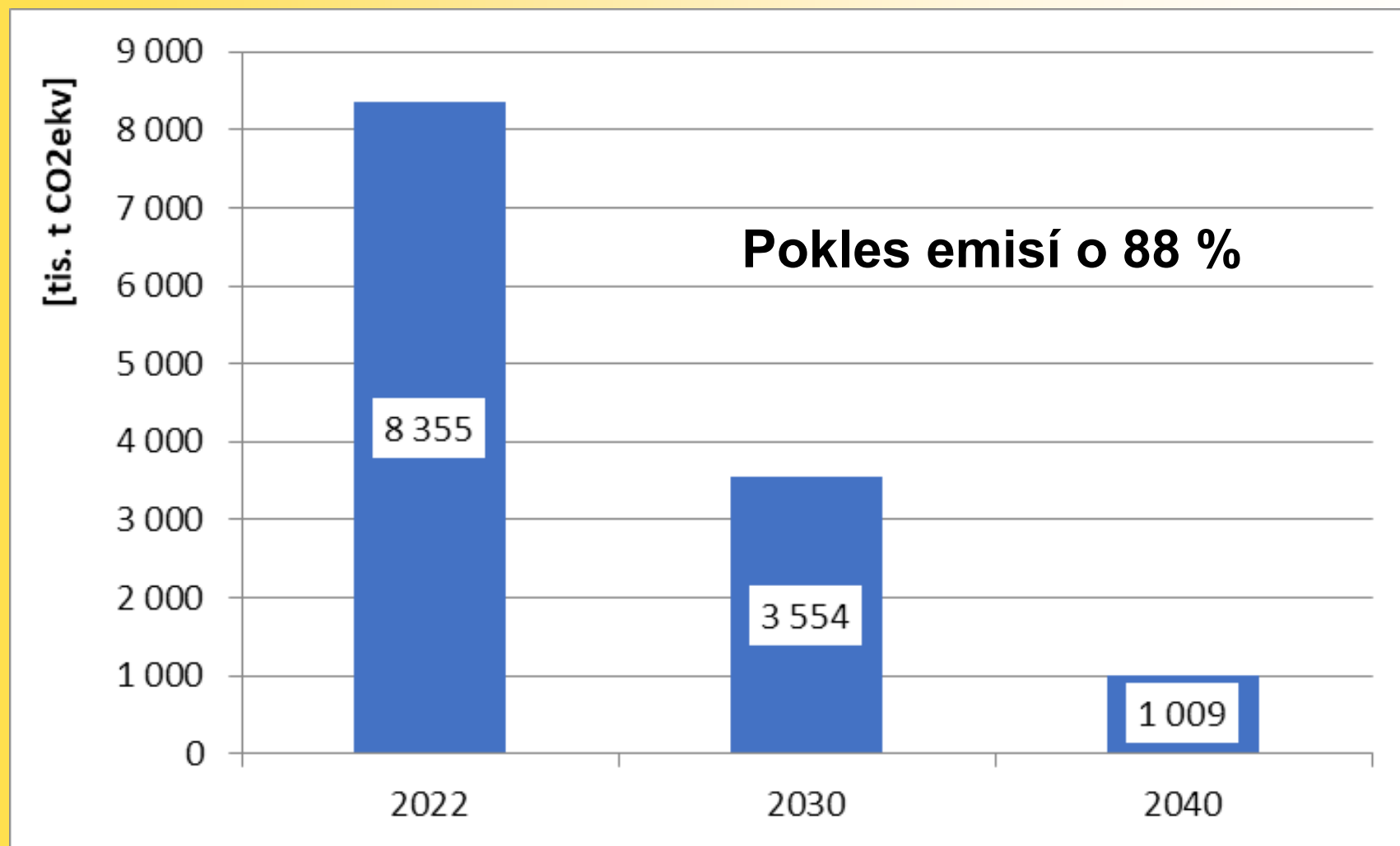

Transformace teplárenství v ČR do 2040 – výhled pokrytí dodávek

TS ČR, Potenciál tepelných čerpadel v soustavách zásobování teplem v ČR, únor 2024

Vývoj emisí GHGs z dodávky tepla v SZTE

Vytvoření podmínek pro transformaci teplotě

V letech 2022 – 2024 odešlo od uhlí 10 teplotě

Investice 6 miliard Kč

Snížení spotřeby uhlí o 500 tis. tun a emisí CO₂ o 600 tisíc tun

Předpoklad úplného odchodu teplotě od uhlí do roku 2030.

Celkové investice do transformace přes 200 miliard Kč.

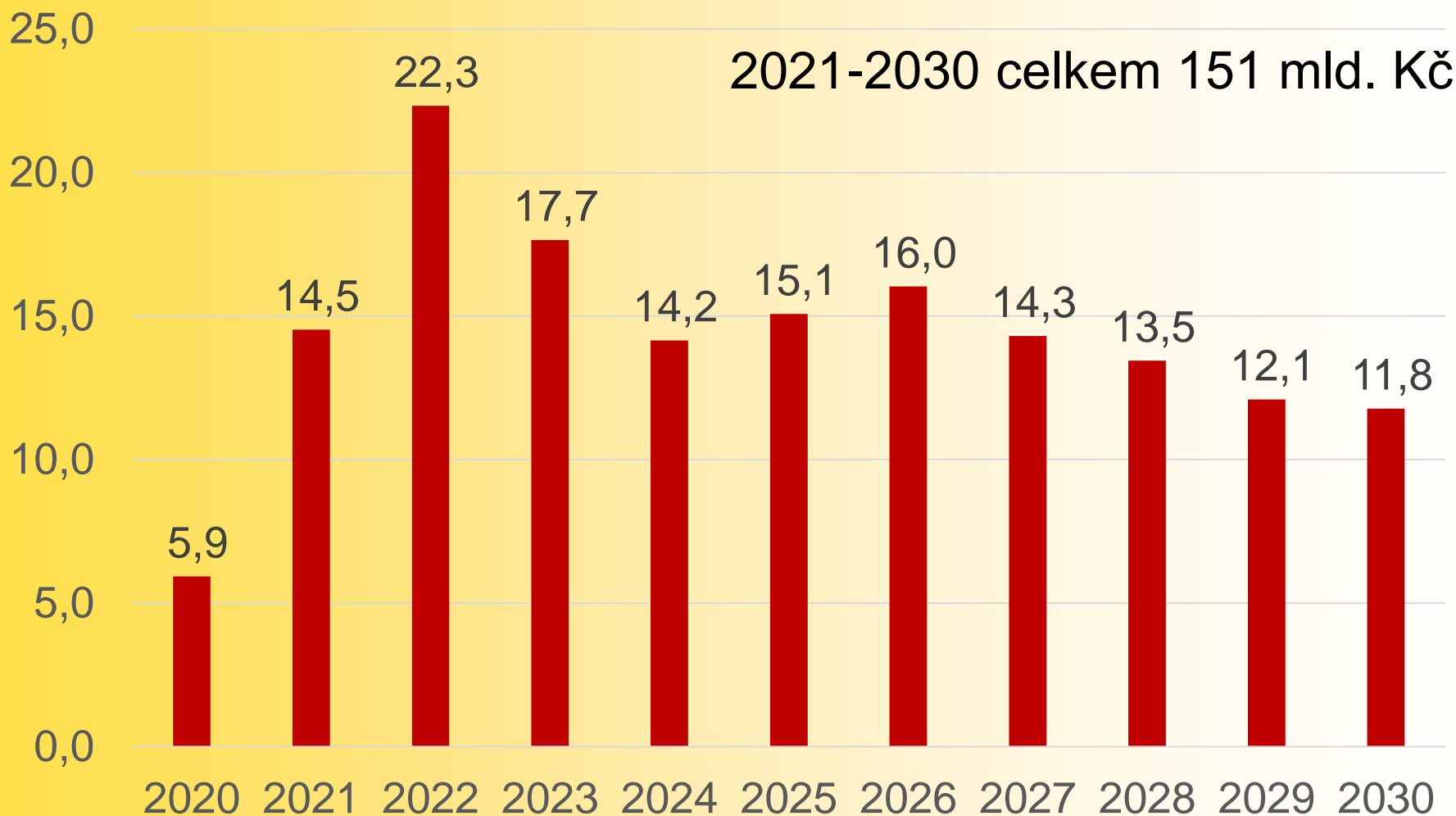
Vytvoření podmínek pro úspěšnou transformaci teplotě:

1. Přijatelná podoba legislativy EU – do roku 2030 v zásadě splněno
2. Zajištění prostředků pro transformaci – většina zajištěna
3. Přijatelná podoba legislativy ČR – zatím stále v mlze

Hlavní nedostatky investičního prostředí

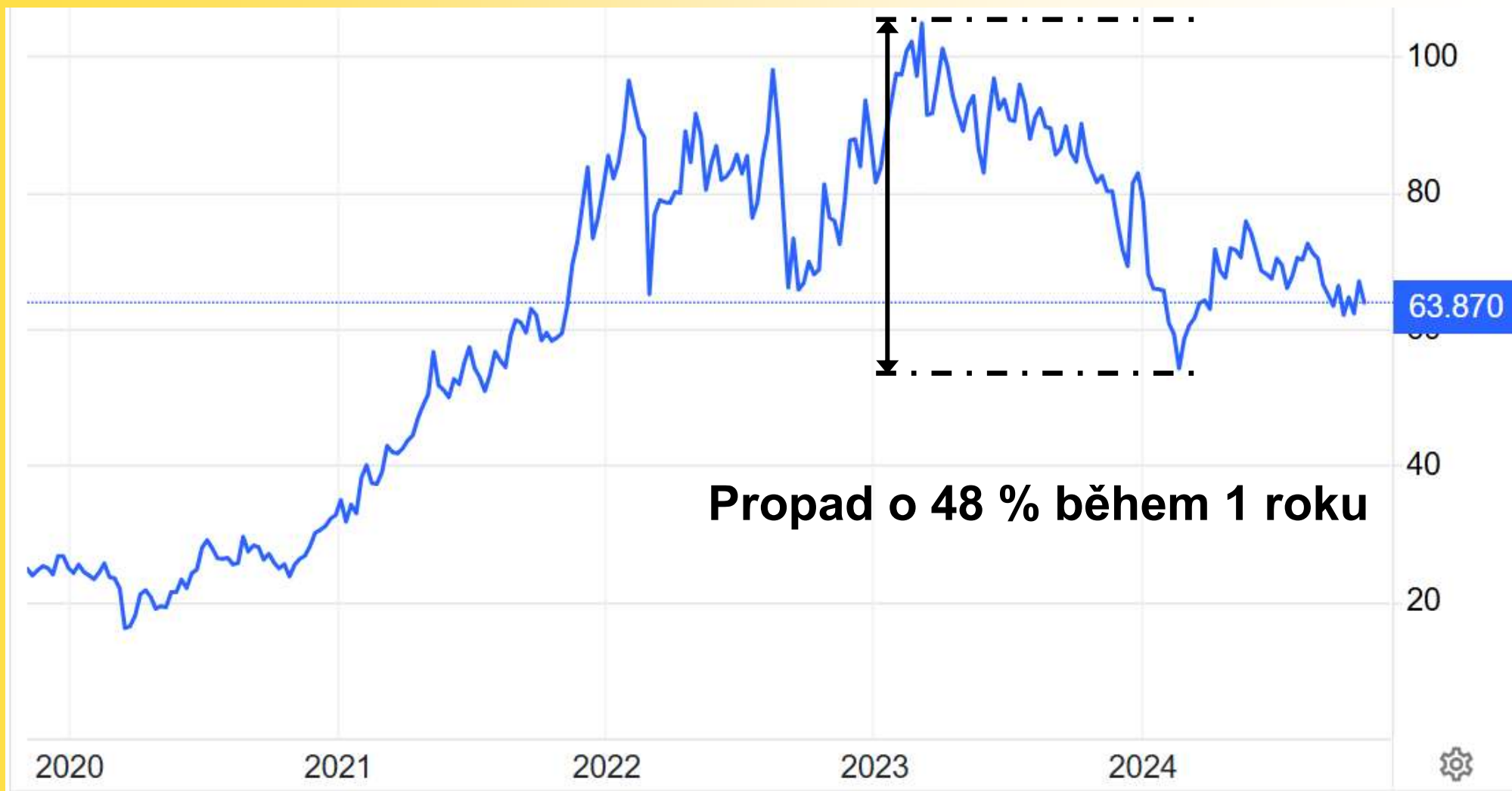
1. Navýšení prostředků pro program HEAT v rámci Modernizačního fondu - SCHVÁLENO
2. Provozní podpora kogenerace – NOTIFIKOVÁNA A VYPSÁNA
1. výzva
3. Vymezení podporovaných zdrojů na roky 2025 - 2027
4. Notifikace provozní podpory tepla z OZE 1 - 20 MWt
5. Nejasná podoba transpozice balíčku Fit for 55
6. Kotle pod 20 MWt neplatí za emise CO₂, plynové kotle v domácnostech jsou vyjmuty i z daně z plynu

Náklady tepláren na povolenky (mld. Kč)

* Do roku 2023 skutečnost, od roku 2024 projekce

Obrovská volatilita ceny povolenek zvyšuje rizikovost investic

Žádná revize Green Dealu není na obzoru

Zatímco se ČR utápí v populismu ohledně údajné revize Green Dealu, skutečná hra v EU se týká roku 2040.

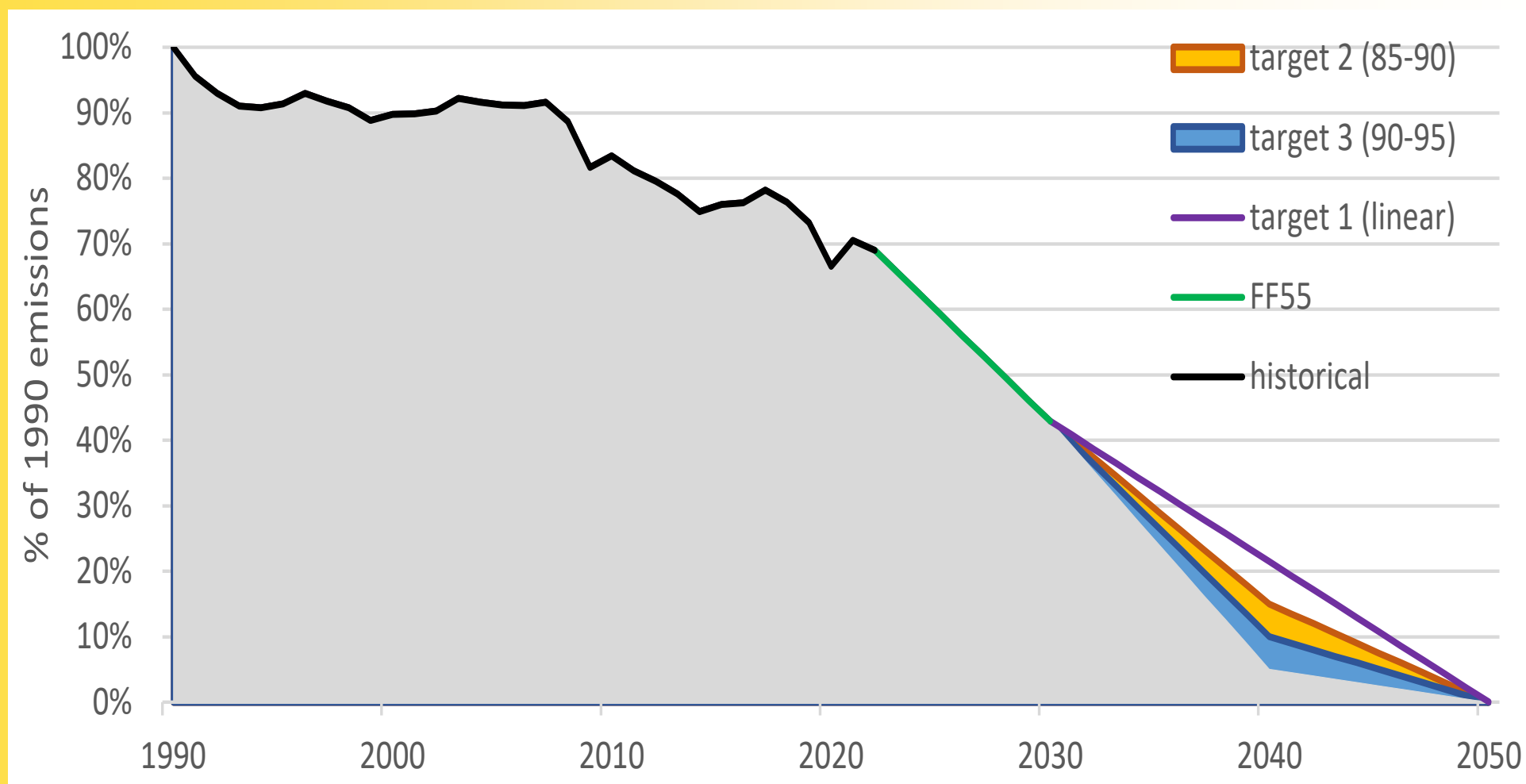
Pokud ji ČR opět prohraje, žádná další už nebude.

Šéfka Komise počítá s cílem snížení emisí do roku 2040 o 90 % ve srovnání s rokem 1990.

Přes marketingovou akci „Clean Industrial Deal“ se jedná o likvidační program pro evropský průmysl, zejména pro energeticky náročné obory.

ČR jako průmyslová země bude patřit mezi nejvíce zasažené.

Scénáře snižování emisí do roku 2040 podle Evropské komise

Dopady cíle snížení emisí v EU do roku 2040 o 90 až 95 %

Snížení emisí do roku 2040 oproti roku 2015:

v energetice o 101 % (záporné emise)

v průmyslu o 85 %

v dopravě o 85 %

Sektorem s největšími emisemi se stane zemědělství (76 %)

Masivní spoléhání na v průmyslovém měřítku neověřené technologie, zejména podzemní ukládání uhlíku (CCS)

Podle Komise je snížení emisí o 88 % do roku 2040 „BAU“ – mechanické prodloužení lineárních redukčních faktorů v ETS1 a 2

Emise v ETS 1 se vynulují v roce 2040

Emise v ETS 2 se vynulují v roce 2044

Mýtus 1: ETS 2 se bude revidovat nebo se odloží

Realita: Revize ani odložení ETS 2 není reálně na stole

Odkládáním vytvoření právního rámce vláda pouze vytvoří chaos, který odskáčí především domácnosti a malé firmy. Obchodníci přenesou veškerá rizika na zákazníky nebo nebudou poskytovat dlouhodobě fixované produkty.

Do 15. července 2026 zveřejní Komise v Úředním věstníku Evropské unie oznámení o tom, zda byla splněna jedna nebo obě tyto podmínky:

- a) průměrná cena plynu TTF za šest kalendářních měsíců končících 30. června 2026 byla vyšší než průměrná cena plynu TTF v únoru a březnu 2022;
- b) průměrná cena ropy Brent za šest kalendářních měsíců končících 30. června 2026 byla více než dvojnásobek průměrné ceny ropy Brent za předchozích pět let

Pokud nepřijde zásadní energetická krize, nebudou podmínky splněny a ETS 2 se spustí od 1.1.2027.

Mýtus 2: Cena povolenky v ETS 2 je zastropovaná na 45 Euro

Realita: Žádný strop pro cenu povolenky v ETS 2 není.

Článek 30h odst. 2 směrnice ETS:

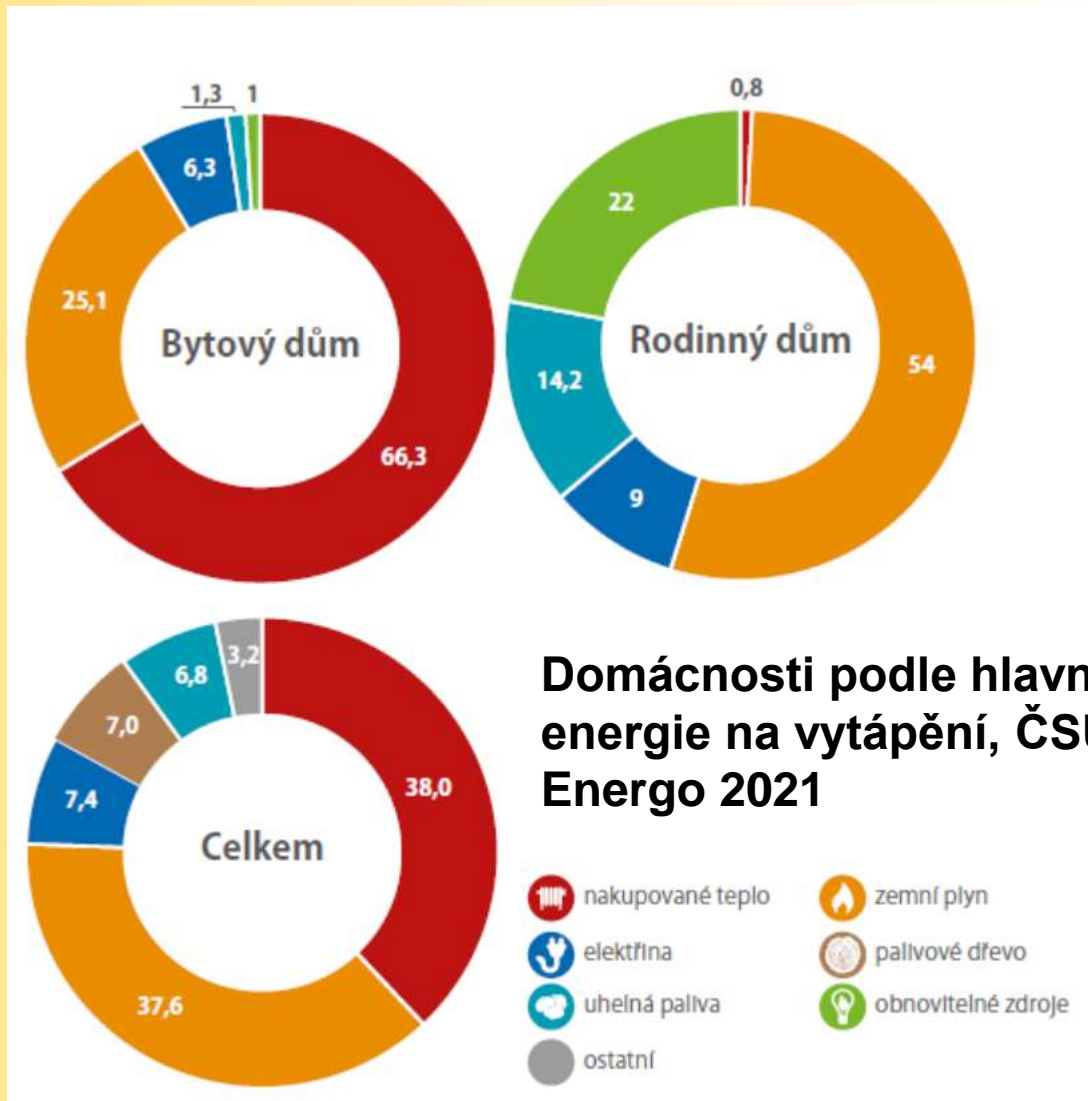
Pokud průměrná cena povolenek uvedená v odstavci 1 tohoto článku po dobu dvou po sobě jdoucích měsíců **překročí cenu 45 EUR, uvolní se 20 milionů povolenek**, na něž se vztahuje tato kapitola, z rezervy tržní stability podle čl. 1a odst. 7 rozhodnutí (EU) 2015/1814. **Použije se indexace založená na evropském indexu spotřebitelských cen za rok 2020.**

Cena 45 Euro se inflačně navyšuje a při jejím překročení uvolní Komise na trh jednorázově 20 milionů povolenek = cca 2 % roční potřeby. Dodatečné povolenky se navíc uvolní až za 12 měsíců.

ETS 2 nespravedlivě zdraží vytápění části domácností

Realita: 2/5 domácností za povolenku dávno platí.

Za povolenku platí nepřímo domácnosti připojené na teplárny v ETS 1 a domácnosti s elektrickým vytápěním.

Závěr

Stát někde peníze vybrat musí.

Je lepší danit emise než mzdy.

Uhlíková daň by byla lepší než ETS 2.

Kdybychom uhlíkovou daň pro subjekty mimo ETS 1 včas zavedli, tak jsme ji mohli mít až do roku 2030.

Domácnosti a malé podniky by se tak vyhnuly nejistotě se zaváděním ETS 2.

Děkuji za pozornost!